INSTRUKTION FÖR RÖNTGENUNDERSÖKNING OCH KLASSIFICERING AV HÖFTLEDSDYSPLASI (Höftledsdysplasiinstruktion)

Godkänd av Kennelklubbens styrelse 9.4.2015, gäller från 1.1.2016.

Denna instruktion kompletterar Bestämmelserna om motarbetande av ärftliga defekter och sjukdomar (PEVISA, fullmäktige 31.11.2009) och instruktionen för Programmet om motarbetande av ärftliga defekter och sjukdomar (PEVISA-instruktionen, styrelsen 28.8.2008).

1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Hundars ärftliga höftledsdysplasi undersöks med hjälp av röntgen och hundars höftleder klassificeras för insamling av avelsdata. Utlåtanden som getts i enlighet med bestämmelserna i denna instruktion godkänns som officiella av Finska Kennelklubben (härefter Kennelklubben).

Röntgenbilderna tas enligt FCI:s (Federation Cynologique Internationale) instruktioner och i Finland tillämpas en av FCI fastställd internationell bedömningsskala för höftledsdysplasi vid bedömning av bilderna.

Höftledsutlåtandet ska ges i hundägarens hemland eller i Finland.

När en hund röntgas i syfte att få ett utlåtande av Kennelklubben bör dessa instruktioner följas och bilderna tillsammans med vederbörliga röntgenremisser ska tillställas Kennelklubben, som ger ett officiellt utlåtande om bilderna. Hundens officiella undersökningsresultat bestäms av den sämre höftleden.

Hundens ägare ska meddela veterinären om hunden har genomgått en operation som påverkar utlåtandet varvid omständigheten antecknas på röntgenremissen. Hundens journal bifogas.

Röntgenbilderna sparas centralt på en av Kennelklubben fastställd plats minst 10 år varefter de kan förstöras. Kennelklubben sparar dock varje år bilderna för de två första veckorna i mars för eventuella senare undersökningar.

2 REMISSFÖRFARANDE

Kennelklubbens styrelse utser de veterinärer vars utlåtanden godkänns.
En av Kennelklubben utsedd veterinär som kan ge ett officiellt utlåtande får veta hundens ras, ålder, kön och registreringsnummer men inte övriga uppgifter.

Höftledsutlåtandet ges endast för sådana bilder som medföljs av Kennelklubbens röntgenremiss som veterinären har fyllt i.

Utlåtandet ges endast för en röntgenbild av hund som vid röntgentillfället har varit ID-märkt på ett av Kennelklubben godkänt sätt. ID-märkningen ska alltid kontrolleras i samband med undersökningen.

Kennelklubben uppbär en avgift för ett officiellt utlåtande. Utlåtandet skickas till mottagaren som finns antecknad på remissen och uppgifterna om undersökningens resultat samt veterinären som gett utlåtandet antecknas i Kennelklubbens databas.

Uppgifter om betydliga bifynd på röntgenbilden kan antecknas i utlåtandet.

Hunden kan omröntgas, dock tidigast 12 månader efter föregående röntgen. Ifall omröntgen görs av röntgentekniska skäl bör den nya undersökningen utföras så snart som möjligt. Avläsaren får tillgång till alla tidigare bilder. Utlåtandet som hunden har fått kan ändras p.g.a. omröntgen.

För importhundars, utländska avelshundars och importspermas del godkänns utlåtanden som har bedömts enligt FCI:s skala samt utlåtanden som kan jämföras med FCI:s skala och för vilka röntgenställningen följer FCI:s rekommendationer. Det bör framkomma av utlåtandet att hunden har varit ID-märkt vid röntgentillfället.

Ifall ett utlåtande enligt FCI:s avläsningsprinciper inte fås för en för avel avsedd utländsk hund i hundägarens hemland kan en ID-märkt hund röntgas enligt FCI:s anvisningar och röntgenbilden kan skickas för avläsning till Kennelklubben för att få ett finskt utlåtande (motiveringar för varför ett utlåtande från Finland önskas för en utländsk hund bör bifogas). Samma förfarande kan iakttas före köp av utländsk hund.

3 FCI:S GRADERING

FCI:s graderingsskala har fastställts i Dortmund 14.6.1991, FCI:s tidning 4/92.

Gradering	Beskrivning
A inga tecken på HD	Lårbenshuvud och lårskål är kongruenta. Lårskålens kraniolaterala gräns har skarpa konturer och är lätt avrundad. Ledutrymmet är kompakt och jämnt. Norbergs vinkel i standardposition är ca 105° (som rekomendation).
B nästan normal/gränsfall	Lårbenshuvud och lårskål är lätt inkongruenta och Norbergs vinkel i standardposition ca 105°, eller lårbenshuvud ligger i medial position med hänsyn till lårskålens övre gräns och lårbenshuvud och lårskål är kongruenta.

C lindrig	Lårbenshuvud och lårskål är inkongruenta, Norbergs vinkel är ca 100° och/eller lårskålens främre kant är lätt utplanad. Ojämnhet eller högst lindriga benpålagringar (artrosförändringar) i lårskålens kranial-, kaudal- eller dorsalgränsytor eller i lårbenshuvud eller hals.
D	Tydlig inkongruens mellan lårbenshuvudet och ledskålen med subluxation, Norbergs vinkel är större än 90° (endast som rekommendation). Utplaning av lårskålens främre gränsområde och/eller tecken på benpålagringar.
E Svår	Höggradig dysplasi. T.ex. luxation eller distinkt subluxation, Norberg mindre än 90°, tydlig utplaning av lårskålens främre gränsområde, deformation av lårbenshuvud (svampliknande, tillplattad) eller övriga benpålagringar.

Den här skalan efterföljs tills hunden fyller 6 år. Härefter bör hundens ålder och speciellt sekundär artros beaktas.

4 GENOMFÖRANDE AV RÖNTGENUNDERSÖKNING

Vid undersökning ska hunden vara minst 12 månader gammal, på specialklubbens förslag kan åldersgränsen för rasen vara 18 mån eller 24 mån.

Till Kennelklubben får insändas röntgenbilder i digital form eller konventionella röntgenbilder (”analoga”). Digitala bilder insänds elektroniskt i DICOM-format genom Kennelklubbens bildmottagningssystem (tillägg av styrelsen 22.8.2013).

För undersökningen ska hunden sederas eller narkotiseras enligt FCI:s bestämmelser (FCI:s cirkulär 81/2007), så att hunden är tillräckligt avslappnad för lyckade röntgenbilder. Preparaten som används ska antecknas på blanketten.

Röntgenbilderna ska i samband med undersökningen betecknas på ett sätt (rtg-tejp/markeringsapparat) som inte går att ändra efteråt. Samma gäller för digitala röntgenbilder. Obligatoriska uppgifter på röntgenbild är: datum, hundens registreringsnummer (eller ID-nummer), sidomarkering (sidomarkering i internationellt format, t.ex. sin, dex, R, L).

Röntgenposition: bakbenen dragna rakt bakåt.

Hunden ställs på rygg med hjälp av ryggstöd eller eventuellt skumplastränna. Lårbenen ska vara dragna i röntgenbordytans riktning och vara sinsemellan parallella. Knäskålarna ska befinna sig i mitten av lårbenen.

Vid röntgen fokuseras mittstrålen på höftledernas höjd. Knäskålarna ska synas och 1-2 ländkotor borde synas (åtminstone korsbenet i sin helhet). Höftlederna bör ligga så mitt på kassetten som möjligt, vilket för stora raser kan innebära att bilden måste tas i två delar.

Om hunden har placerats på ett sätt som avviker från instruktionerna måste bilderna lämnas utan bedömning förutom vid svåra fall av dysplasi.

5 ÖVERKLAGANDE

En hundägare som inte vill nöja sig med Kennelklubbens utlåtande kan ta ärendet till bedömning av Nordisk Kennelunions (NKU) röntgenpanel.

Tiden för överklagan är 90 dygn från det att Kennelklubbens utlåtande har postats. Avgiften för överklagande är fyra gånger den vanliga utlåtandeavgiften. Om det officiella utlåtandet om hundens sämre höftled ändras av panelen, återbetalas besvärsavgiften.

Hundens resultat blir majoritetsbeslutet av NKU:s röntgenpanelister eller det mellersta resultatet

7 UNDANTAGSFALL

Kennelklubbens avelsvetenskapliga kommitté har rätt att pga. särskilt vägande skäl i enskilt fall bevilja dispens från bestämmelserna i denna instruktion.